

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

**Факультет/інститут
Навчально науковий інститут мистецтв**

**Кафедра методики музичного
виховання та диригування**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ
МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Середня освіта (Музичне мистецтво)

Спеціалізація 014.13 Середня освіта (Музичне Мистецтво)

Спеціальність 014 Середня освіта (за предметними
спеціалізаціями)

Галузь знань 01 ОСВІТА / ПЕДАГОГІКА

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “4” вересня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Сучасні освітні технології та методика викладання музичного мистецтва
Викладачі	Казимирів Христина Тарасівна кандидат мистецтвознавства, доцент; Колубасєв Олег Леонідович кандидат мистецтвознавства, доцент.
Контактні телефони викладачів	+380976435364; +380505759000
E-mail викладача	khrystyna.kazymyryv@pnu.edu.ua oleg.kolubayev@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	9 кредитів ЄКТС, 270 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіка індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри. Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту

2. Анотація до навчальної дисципліни

Силабус нормативної навчальної дисципліни «Сучасні освітні технології та методика викладання музичного мистецтва» складений відповідно до освітньо-професійної програми підготовки за першим (бакалаврським) рівнем спеціальності 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво). Предметом дисципліни є розгляд та вивчення методики поєднання змісту, шляхів, способів, форм організації та інших засобів (матеріальних і нематеріальних атрибутів музичного навчання й виховання), що складають цілісний процес професійної підготовки педагога-музиканта, формування його компетентностей. У період гуманізації й гуманітаризації вищої та середньої школи важливого значення набуває проблема підготовки висококваліфікованого спеціаліста, ерудованого, професійного грамотного педагога-музиканта. Серед його компетентностей важливе місце займає здатність бути активним провідником передових тенденцій і прогресивних методів музичної педагогіки у загальноосвітній чи вищій школі. Запорукою

цього є навчальна дисципліна «Сучасні освітні технології та методика викладання музичного мистецтва». Вона ґрунтується на теорії та практиці професійного розвитку педагога-музиканта. Це забезпечує процес його мистецько-педагогічної освіти, сприяє професійному розвитку – основи формування музично-педагогічної культури, як запоруки майбутньої професійної творчості, високого рівня педагогічної майстерності.

Зміст дисципліни полягає в ознайомленні майбутніх фахівців із науково-теоретичними основами методики музичного виховання, її науковим апаратом; практичного застосування системи знань, удосконалення вмінь, набутих у курсах «Педагогіка» та «Музична педагогіка»; прищепленні навичок самостійної роботи з фаховою літературою, орієнтації в ній, а також самостійне опанування навчально-мистецьким репертуаром із дисципліни; формуванню ціннісних орієнтацій у сфері музичного виховання; вихованні вміння самостійно мислити, критично аналізувати літературу про педагогічний досвід вчителів музичного мистецтва чи їхню практичну професійну діяльність; навчити студентів складанню та виконанню практичних завдань, зокрема стосовно розробки моделей інтерактивних уроків, використання під час їхнього проведення потенціалу різних мистецтв, як основи всебічного розвитку особистості вихованців.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни «Сучасні освітні технології та методика викладання музичного мистецтва» полягає в підготовці висококваліфікованого спеціаліста, ерудованого, компетентного педагога-музиканта, активного провідника передових тенденцій і прогресивних методів музичної педагогіки. Основна увага концентрується на визначенні й характеристиці принципів музичного навчання та інтерактивних методів, які запроваджуються на уроках та позакласній діяльності вчителями загальноосвітніх навчальних закладів. Чільне місце займає обґрунтування основних музично-педагогічних технологій, з-поміж яких: сприймання музики, вокально-хорова робота, музично-теоретична підготовка, гра на дитячих музичних інструментах, імпровізація та музично-пластичні рухи. Варто зазначити, що окремими модулями презентовано методику музичного виховання у різних вікових категоріях початкової та основної школи. У зазначеному контексті обґрунтовано психофізіологічні особливості розвитку дітей, робота з удосконалення вокально-хорових навичок, поглиблення знань у галузі сприймання музики, особливості музично-теоретичної підготовки та специфіка музично-пластичної діяльності учнів. Послугуючись переконанням, що важлива роль у формуванні музичної культури молоді належить позакласній діяльності, значне місце відведено

масовим формам роботи, серед яких: лекції-концерти, дитяча філармонія, проведення оглядів-конкурсів художньої самодіяльності, музичні свята й карнавали, відвідування театрів ляльок, музичних та драматичних театрів, театрів опери й балету. На особливу увагу заслуговують гурткові форми роботи, а саме: організація хорових та оркестрових колективів, гуртків сольного співу, фольклорних ансамблів та ансамблів народної музики, індивідуальне навчання гри на музичних інструментах.

Предмет «Сучасні освітні технології та методика викладання музичного мистецтва» ґрунтується на вивченні таких музичних дисциплін: педагогіка, психологія, музична педагогіка, хорове диригування, теорія музики, сольфеджіо, гармонія, фортепіано, аналіз музичної творів, читка хорових партитур, хоровий клас, вокальний клас, хорознавство, аранжування. Курс «Сучасні освітні технології та методика викладання музичного мистецтва» є однією з профільюючих дисциплін, що визначають основну кваліфікацію випускника як вчителя музичного мистецтва.

Досягнення мети передбачає опанування майбутніми педагогами-музикантами змісту курсу, що виявляється у:

- стійкій мотивації культурного зростання засобами професії і усталеному професійному інтересі до безперервного оновлення індивідуально-професійного ресурсу;
- знаннях основних теорій розвитку людини засобами музичного мистецтва і розуміння їх основ для забезпечення оригінального використання ідей, а також проведення наукових досліджень;
- здатності до системної апперцепції та інтеграції галузевого знання й подолання суперечностей його об'єктивації в педагогічній реальності;
- здатності й умінь використовувати знання для вирішення проблем особистісного взаєморозвитку себе й іншого у новому середовищі та культуровідповідних контекстах мистецького розвитку людини;
- умінь зрозумілого донесення власної професійної позиції до фахівців і не фахівців у музично-педагогічній галузі;
- навичках безперервного професійного самовдосконалення.

Завдання курсу полягають:

- 1) у теоретичному узагальненні студентами історичного досвіду формування систем масового музичного виховання;
- 2) в ознайомленні з його найбільш продуктивними сучасними методиками;
- 3) у засвоєнні складних проблем методики музичного виховання школярів.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 5. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 7. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 12. Здатність проявляти ініціативу та генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 13. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Фахові компетентності:

ФК 1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі середньої освіти у процесі навчання основ музичного мистецтва, художньої культури, теорії і практики художньо-творчого розвитку учнів, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в базових закладах освіти.

ФК 2. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва; використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методиці викладання музичного мистецтва.

ФК 3. Уміння виявляти музикальність, виконавські (інструментальні, вокально-хорові, диригентські), інтерпретаційні, артистичні уміння, виконавську надійність учителя музичного мистецтва.

ФК 4. Здатність інтегрувати складні професійні вміння гри на музичних інструментах, співу, диригування музичними та хореографічними шкільними колективами, музичного сприймання, запам'ятовування та інтерпретації музичних творів, артистизм, виконавську надійність (самооцінку, самоконтроль, саморегуляцію).

ФК 5. Здатність до підготовки та редагування текстів професійного змісту державною мовою, володіння іноземними мовами.

ФК 6. Здатність аргументувати власну музично-професійну позицію стосовно дидактичних принципів музичного краєзнавства; здатність демонструвати набуті знання із музичного краєзнавства у процесі викладання.

ФК 7. Здатність стисло викладати власні судження та відтворювати їх аргументовано і грамотно у письмовій формі; здатність самостійно

опрацьовувати науково-методичну та музикознавчу літературу та застосовувати їх у власній практичній діяльності.

ФК 8. Здатність використовувати професійно-профільні знання та навички при вихованні та навчанні музикантів, у процесі формування естетичних поглядів, тенденцій та художніх смаків; аналізувати, оцінювати й інтерпретувати культурні явища різних епох, мистецькі твори різних стилів, жанрів і форм, уміння висловлювати й аргументувати власні оцінні судження і позиції з основ музичного мистецтва.

ФК 9. Володіння основними психолого-педагогічними комунікативними аспектами, що сприяють продуктивній творчій діяльності дитячого колективу.

ФК 10. Здатність будувати індивідуальну освітню траєкторію в системі безперервної педагогічної освіти; застосовувати сучасні технології психолого-педагогічного діагностування в галузі педагогіки мистецтва та сучасні інформаційні технології в галузі.

ФК 11. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між усіма елементами теоретичних та практичних знань музичного мистецтва; здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій, історичних та культурологічних процесів розвитку музичного мистецтва у виконавській та педагогічній діяльності.

ФК 13. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва; використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методики викладання музичного мистецтва.

ФК 14. Здатність до оволодіння новими знаннями в галузі мистецької освіти, вміння застосовувати сучасні педагогічні технології в навчальному процесі; демонструвати глибокі та системні знання у галузі музичного мистецтва, до розуміння принципів методів та форм проведення занять з музичних дисциплін, керівництва художньо-естетичним розвитком учнів.

ФК 16. Здатність організовувати освітній процес на засадах особистісно орієнтованого, діяльнісного та компетентнісного підходів, до розуміння основних проблем сучасної мистецької освіти й виконавства в Україні та пошуку шляхів удосконалення освітнього процесу в спеціалізованих закладах мистецької освіти.

Результати навчання:

РН 1. Вміти здійснювати педагогічну діяльність, застосовувати теоретичні знання з історії України, української культури, філософії, української та

іноземної мов в процесі педагогічної діяльності, використовувати і аргументувати методи та прийоми викладання.

РН 2. Здатність здійснювати художньо-педагогічне спілкування з дітьми; вміння вирішувати педагогічні навчально-виховні, художньо-творчі завдання з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів та їх музичної підготовки.

РН 5. Знання хореографічної термінології рухів і вправ; вміння активізувати та розвивати творчі здібності засобами музичної виразності, відображення їх у рухах; застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

РН 6. Вміння використовувати знання, уміння і навички зі спеціалізованих професійних дисциплін в процесі вирішення практичних завдань під час проходження практик.

РН 7. Володіння навичками самостійної роботи з фаховою літературою та навчально-художнім репертуаром з диригування; найрізноманітнішим ансамблевим та інструментальним репертуаром різних епох, жанрів і стилів.

РН 8. Здатність застосовувати на практиці методичні принципи для засвоєння музичних дисциплін, зокрема - доступності, послідовності навчання; новітні явища в музичному мистецтві в єдності традицій і новаторства.

РН 9. Здатність до міжособистісного спілкування, емоційної стабільності, толерантності; готовність працювати в колективі; володіння українською мовою відповідно до норм культури мовлення, основами спілкування другою (іноземною) мовою.

РН 10. Готовність до свідомої педагогічної та виконавської діяльності, до планування й організації виконавського та педагогічного процесу, концертних програм і культурно-мистецьких проєктів.

РН 14. Вміння аналізувати вокальні твори, що вивчаються, з музично-теоретичної та вокально-художньої сторін; знання основи вокальної педагогіки й методики виховання голосу; вміння використовувати динамічні та агогічні відтінки у вокальному звуці, мати навички співу в ансамблі (дует, тріо і т.д.); практично застосовувати навик правильного вокального дихання, інші вокально-технічні навички.

РН 16. Знання репертуару, необхідного для музичного та художньо-пізнавального розвитку інструменталіста, композиторських, виконавських стилів, жанрів світової музичної літератури; специфіки гри на інструменті; знання методики поетапного вивчення твору; особливостей роботи над звуком, метро-ритмом, інтонацією, штрихами, динамікою; вміння застосовувати набуті творчо виконавські навички у педагогічній діяльності.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	80
семінарські заняття / практичні / лабораторні	40
самостійна робота	150

Методи навчання:

словесний, наочний, пояснювально-ілюстративний, навчально-пізнавальний, проблемно-пошуковий, практичний, пояснення, стимулювання і мотивації, практичні вправи, робота з літературою.

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
III–VI	014 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями) Спеціалізація: 014.13 Середня освіта (Музичне Мистецтво)	II–III	нормативний

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	практичні заняття	сам. роб
Модуль 1. Система музичної освіти та виховання			
Змістовий модуль 1. Загальний та історичний огляд розвитку системи музичної освіти та сучасних концепцій художньо-естетичного виховання			
Тема 1. Вступ. Методика музичного навчання та виховання як наука і навчальна дисципліна.	1		
Сутність теорії і методики музичної освіти.			6
Тема 2. Музично-естетичне виховання стародавніх цивілізацій.	1		

Тема 3. Музична освіта доби Середньовіччя та Відродження.	1		
Тема 4. Музична освіта Нового часу.	1		
Вивчення, співставлення та порівняння концепцій музично-естетичного виховання різних епох.		12	
Загальні питання вступу до предмета та історичний екскурс музично-естетичного виховання: проектна презентація.			3
Тема 5. Провідні педагогічні системи музичного навчання та виховання українських педагогів-музикантів XIX–XX ст. (М. Лисенка, Б. Яворського, М. Леонтовича, К. Стеценка, В. Верховинця).	2		
Детальне опрацювання музично-виховних засад українських педагогів-музикантів XIX–XX ст.			6
Тема 6. Концепції художньо-естетичного виховання XX–XXI століття. Музично-педагогічні системи Е. Жака-Далькроза, К. Орфа, З. Кодая, Б. Тричкова, Т. Рокитнянської, Л. Поспішилової.	2		
Співставлення навчально-виховних концепцій та систем.			6
Виховні засади провідних педагогів-музикантів XIX–XXI ст.: проектна презентація		3	
Змістовий модуль 2. Загальні питання методики музичного виховання.			
Тема 7. Нормативні документи та навчально-методичне забезпечення предмету «Музичне мистецтво» в ЗЗСО. Основні положення НУШ.	2		
Пошук та опрацювання матеріалів документації предмету.			3
Тема 8. Характеристика методів музичного виховання та навчання: загальні та спеціальні, інтерактивні методи.	2		
Особливості використання методів.			6
Тема 9. Музично-педагогічні технології. Психолого-педагогічні умови проведення уроку.	2		
Сутність музично-педагогічних технологій та психолого-педагогічних умов проведення уроку.			6

Навчально-методичне забезпечення, принципи та методи навчання і виховання.		2	
Тема 10. Урок музичного мистецтва як основна форма організації навчально-виховного процесу. Класифікація уроків музичного мистецтва (тип, форма, жанр).	2		
Пошук і аналіз уроків різних типів, форм та жанрів: інтернет-перегляд			6
Тема 11. Особливості проведення уроку музичного мистецтва: структура та художньо-педагогічна драматургія. План-конспект уроку.	2		
Варіанти планів-конспектів уроків з урахуванням усіх компонентів.			6
Тема 12. Теоретико-методичні основи: прийоми контролю засвоєння матеріалу, позакласна та позашкільна робота.	2		
Зміст і організування масових та гурткових форм позакласної та позашкільної роботи, індивідуальне навчання, критерії оцінювання.			4
Підготовка уроку музичного мистецтва згідно особливостей та класифікації		2	
Модуль 2. Специфіка викладання предмету «Музичне мистецтво» в молодшій школі (1-4 класи).			
Змістовий модуль 1. Особливості музичної діяльності учнів на уроках музичного мистецтва у молодших класах.			
Тема 1. Сутність інтегрованого курсу «Мистецтво» в умовах НУШ.	2		
Формування основних компетентностей у дітей початкової школи на уроках мистецтва.			4
Тема 2. Психолого-педагогічні умови роботи з дітьми молодшого шкільного віку.	2		
Особливості психофізіологічного розвитку учнів 1-4-х класів.			4
Тема 3. Методичне забезпечення проведення уроків мистецтва та музичного мистецтва в початковій школі (1 – 4 класи).	2		
Вивчення підручників, посібників, музичних зошитів для проведення уроків.			4

Порівняльна характеристика навчальних програм та аналіз наявних підручників і посібників для 1-4-х класів.		2	
Тема 4. Специфіка проведення уроку мистецтва в молодших класах згідно НУШ	2		
Особливості побудови уроку музики.			4
Проектування і моделювання уроків мистецтва. Типи, жанри і структура уроків		2	
Тема 5. Основи музичної грамоти в початковій школі.	2		
Вивчення теорії сольфеджіо, спів вправ, читка з листа.			6
Методика вивчення сольфеджіо та елементарної теорії музики на уроках мистецтва.		2	
Тема 6. Прості жанри музики (пісня, танець, марш) та вивчення історії музики (творчість відомих українських та зарубіжних композиторів) згідно навчальних програм.	2		
Робота з підручниками музичної літератури. Контрольна робота.			10
Змістовний модуль 2. Види музичної діяльності учнів на уроках музичного мистецтва у молодших класах.			
Тема 7. Взаємозв'язок різних видів діяльності на уроках музичного мистецтва	2		
Види музичної діяльності в умовах інтегрованого курсу			2
Ігрові, художньо-педагогічні та інтерактивні художньо-педагогічні технології.		2	
Тема 8. Сприймання та аналіз-інтерпретація музики. Пластичне інтонування.	2		
Методика проведення слухання музики на уроці.			4
Тема 9. Хоровий спів як вид виконавського мистецтва і його значення в музичному вихованні дітей.	2		
Основні вокально–хорові навички й методика їх формування у школярів різного віку. Методика проведення вокально-хорової роботи на уроці: розспівування, розучування, повторення пісні. Методика проведення вокально-хорової роботи на			6

уроці: розспівування, розучування, повторення пісні.			
Тема 10. Імпровізація (ритмічна і пластична) та інсценізація пісень, фізкульт-хвилинка	2		
Розвиток творчої активності у музично – ігровій, танцювальній творчості дітей.			4
Тема 11. Гра на дитячих музичних інструментах.		2	
Вивчення елементарного музичного інструментарію для початкової школи.			4
Тема 12. Музично-дидактичні ігри та творчі проекти на уроці музичного мистецтва.		2	
Види музично-дидактичних ігор, техніка створення творчих проектів. Творчий проект на обрану тему курсу.			6
Модуль 3.			
Специфіка викладання предмету «Музичне мистецтво» в середній школі (5-7 класи).			
Змістовий модуль 1.			
Особливості планування навчального процесу в середній школі.			
Тема 1. Психолого-педагогічні умови роботи з дітьми середнього шкільного віку.	1		
Особливості психофізіологічного розвитку учнів 5-7-х класів.			4
Тема 2. Державні навчальні програми з предмету «Музичне мистецтво» для середніх класів ЗОШ.	1		
Реалізація змісту шкільної програми. Календарне планування.			4
Тема 3. Методичне забезпечення проведення уроків музичного мистецтва в середній школі.	1		
Підручники, посібники, музичні зошити проведення уроків.			4
Порівняльна характеристика навчальних програм та аналіз наявних підручників і посібників для 5-7-х класів.		1	
Тема 4. Інтеграція різних видів мистецтва на уроках музики.	1		
Особливості взаємодії і синтезу різних видів мистецтв на уроці.			4

Розробка та презентація уроку згідно програмових вимог.		1	
Змістовий модуль 2. Теоретичні та практичні основи музичного навчання			
Тема 5. Елементарна теорія музики (музична фонетика, нотна графіка, музична морфологія).	2		
Музичні звук, система, запис. Стрій, інтервали, акорди. Метро-ритмічні особливості, тактовий розмір. Ладогармонічна система, системи тональностей.			6
Тема 6. Жанри народної та академічної музики: шляхи розвитку та загальна характеристика стану.	1		
Вокально-симфонічна, камерно-інструментальна, хорова музика, опера та балет: творчість композиторів			6
Підготовка фрагментів уроку з поясненням елементів теорії музики, жанрів народної та академічної музики.		2	
Тема 7. Особливості процесу засвоєння музичного матеріалу: музичне сприймання, вокально-хорові навички та опанування елементарними музичними інструментами.	2		
Удосконалення вокально-хорових навичок та гри на музичних інструментах, інтерпретація.			6
Тема 8. Розвиток художньо-образного мислення в процесі слухання музики.	1		
Сприймання, мислення, пам'ять, уява, почуття, відчуття, увага учнів 5-7-х класів. Науковий дискурс.			4
Тема 9. Елементарне музикування та імпровізація як засіб активізації творчої уяви учнів. Розвиток мелодичного і гармонічного слуху, ладового чуття, пульсації.	1		
Вокальна, інструментальна та ритмічна імпровізація у шкільній практиці. Методика розвитку творчих здібностей та імпровізаційних навичок (К. Орф, Б. Яворський, О. Олексюк, та ін.).			6
Тема 10. Творчо-пошукові проекти на уроці музичного мистецтва.	1		
Музична презентація інтерактивними засобами та технологіями. Тренінги та майстер-класи.			6

Методичні розробки уроків: реалізація змісту шкільної програми.		2	
Змістовий модуль 3. Музична діяльність та її види.			
Тема 11. Стиль епох та композиторська творчість.	2		
Музика стародавніх часів, музичні епохи Середньовіччя та Відродження, доба Нового часу. Період XX – поч. XXI ст. Музично-педагогічна діяльність композиторів та музикантів.			3
Тема 12. Автентична та етнічна музика.	2		
Автентичне виконання, інструментарій, фестивальний рух. Використання ладо-гармонічних та мелодичних особливостей народної музики у етнічних композиціях.			2
Розробка та презентація фрагментів уроку із поясненням стильових особливостей та залученням відповідних музичних творів.		2	
Тема 13. Сольне та інструментальне виконавство. Оркестр та його різновиди.	2		
Видатні музиканти-виконавці: співаки, інструменталісти, колективи, диригенти.			2
Тема 14. Новаторство в музичному мистецтві. Аранжування, сучасні напрями в музиці (джаз, рок, поп-музика, диско, електронна музика, мюзикл, рок-опера, музика з кінофільмів).	2		
Пошук та перегляд музично-пізнавальних програм та фільмів.			3
Розробка та презентація відеоряду до фрагментів уроку (власне уявлення сценарію змісту).		2	
Модуль 4.			
Специфіка викладання предмету «Музичне мистецтво» у старшій школі (8-9 класи).			
Змістовий модуль 1.			
Особливості планування навчального процесу в старшій школі.			

Тема 1. Психолого-педагогічні умови роботи з учнями старшого шкільного віку.	2		
Систематизація та вивчення найтипівіших компетентностей в учнів старшої школи на уроках Мистецтва.			4
Проект бесіди про особливості психоло-емоційного розвитку підлітків.		2	
Тема 2. Державні навчальні програми та методичне забезпечення для якісного проведення уроків мистецтва в старшій школі. Огляд та порівняльна характеристика існуючих навчальних програм	2		
Функції та структура підручників Мистецтво. Державні та авторські посібники. Форми роботи з підручником на уроці Мистецтва.			4
Тема 3. Особливості використання наочності на уроках Мистецтва. Поняття про медіа технології, їх застосування на уроці Мистецтва.	2		
Види, функції, форми та методи наочності.			4
Підготовка уроку музичного мистецтва згідно особливостей та класифікації		2	
Тема 4. Інтегроване навчання на уроках мистецтва.	2		
Синтез різних видів мистецтва. Їх взаємодія та співіснування на уроці мистецтва.			4
Розробка моделі інтегрованого уроку із залученням найновітніших методик.		2	
Змістовий модуль 2. Теоретичні основи на уроках мистецтва.			
Тема 5. Поняття мистецтва. Види мистецтва. Стиль епохи, стиль напряму та індивідуальний стиль.	1		
Особливості просторових, часових та просторово-часових видів мистецтва.			4
Тема 6. Розвиток художньо-образного, асоціативного та абстрактного мислення через сприйняття різних видів мистецтва.	1		
Панорама мистецтв.			4

Синтез мистецтв.			
Тема 7. Музикування, візуалізація та імпровізація як засоби активізації творчої уяви старшокласників	1		
Ознайомлення із методиками Вальдорфської системи, Орф-педагогіка, методики Ш.Сузукі, Далькрозо, Тетяни Рокитянської, Ленки Поспішилової, педагогів-практиків сучасності		2	
Body Percussion (перкусія тіла), Boomwhackers, Укулеле, Чайм-бари, Кокіріко метод BAPNE, вокалотерапія, казкотерапія.			4
Тема 8. Квест-проекти на уроці мистецтва.	1		
Підбір найцікавіших квест-проектів			2
Змістовий модуль 3. Історія світового та українського мистецтва: ретроспективний екскурс.			
Тема 9. Стилi та напрями мистецтва стародавніх епох i цивiлізацій: античний, візантійський, романський, готика, ренесанс	2		
Опрацювання та систематизація найсуттєвіших рис кожного із видів мистецтва. Середньовічна наука, схоластика, книгодрукування, фольклор, героїчний епос, Романське та Готичне мистецтво. Вплив культури та мистецтва Візантії на національні культури: українську, болгарську, російську.			4
Тема 10. Стилi та напрями мистецтва: Бароко, Рококо, Класицизм.	2		
Музика українського Бароко, Галантний стиль Рококо Урівноважена гармонія стилю. Архітектура Класицизму та живописні образи. Музика епохи Класицизму.			4
Тема 11. Епоха романтизму. Романтичні образи в мистецтві.	1		
Основні художні напрями Нового часу i Просвітництва			2
Тема 12. Епоха Імпресіонізму та Модернізму в різних видах мистецтва.	1		

Перехід від зображення речей до зображення тих відчуттів, які викликаються ними. Постаті, пам'ятки живопису, архітектури. Зразки музичного мистецтва.			4
Тема 13. Постмодернізм, Реалізм та Авангардизм.	1		
«Правда життя», або Реалістичний стиль у мистецтві. Мінливість вражень Постімпресіонізм Митці авангарду. Кубізм. Футуризм.			4
Тема 14. Екранні види мистецтва	2		
Кінематограф (види, мова кіно, жанри та стилі, професії). Українське кіно (постаті). Телебачення: ток-шоу, талант-шоу. Фотомистецтво, Реклама. Музеї, галереї. Бібліотеки			4
Презентація одного із видів екранного мистецтва.		2	
	80	40	150

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Загальна система оцінювання курсу є уніфікованою та здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» та Порядку організації та проведення оцінювання успішності студентів. Оцінювання курсу здійснюється з урахуванням усіх видів навчальної роботи за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС. Поточний контроль та оцінювання проводиться викладачами безпосередньо на практичних заняттях усіх видів. Періодичний та семестровий контроль проводиться з метою визначення успішності розвитку здобувачів ОП та засвоєння ними програми на певному етапі навчання. Форма контролю: IV семестр: залік. На заліку здобувач ОП демонструє набуті знання сутності теорії та методики музичної освіти. Форма контролю: V-VI семестри: іспит.
---	---

Програма екзамену складається з демонстрування теоретичних знань структури та компонентів уроку, практичних умінь і навичок проведення уроків музичного мистецтва, різних за змістом, стилем, і формою, у відповідності зі шкільною програмою, психолого-педагогічними та віковими особливостями школярів.

Критерії оцінювання:

Бальна оцінка в межах рівня «А» - «відмінно» на іспиті виставляється за умови, якщо студент:

- виявляє всебічні систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, володіння основною і додатковою літературою, уміння виконувати завдання на рівні творчого використання; чітко визначає і обґрунтовує шляхи застосування теорії на практиці та демонструє здатність до теоретичного аналізу практичних проблем; вільно володіє категоріальним апаратом дисципліни та чітко вербалізує думку. Окрім того, продемонстрував відмінні навички та вміння проведення уроку музичного мистецтва.

Бальна оцінка в межах рівня «В» - «дуже добре» на іспиті виставляється за умови, якщо студент:

- виявляє повне знання програмового матеріалу, успішне виконання завдань і засвоєння основної літератури на рівні аналогічного відтворення; визначає і обґрунтовує шляхи застосування теорії на практиці, демонструючи здатність до теоретичного аналізу практичних проблем. Окрім того, продемонстрував добрі навички та вміння проведення уроку музичного мистецтва.

Бальна оцінка в межах рівня «С» - «добре» на іспиті виставляється за умови, якщо студент:

- виявив знання основного програмного матеріалу в об'ємі, що необхідний для подальшого навчання і роботи, здатність упоратися з виконанням завдань на рівні репродуктивного відтворення; виявляє здатність до застосування теоретичних знань при розв'язанні практичних проблем; орієнтується в структурі уроку.

Бальна оцінка в межах рівня «D» - «задовільно» на іспиті виставляється за умови, якщо студент:

- виявив базові знання з предмету, може репродуктивно відтворити ряд завдань, проте його теоретична та практична відповідь не достатньо конкретна, чітка, зі

	значними технічними утрудненнями; поверхово орієнтується в структурі уроку. Бальна оцінка в межах рівня «Е» - «досить задовільно» на іспиті виставляється за умови, якщо студент: - виявив серйозні огріхи в знаннях основного матеріалу, допустив принципові помилки при виконанні завдання на рівні нижче репродуктивного відтворення, не орієнтується в структурі уроку.
Вимоги до письмових робіт	Навчальна дисципліна передбачає написання індивідуальних письмових завдань із опрацювання обов'язкової та додаткової літератури, а також тестування. Письмові завдання оцінюються відповідно до Методичних рекомендацій та положення про організацію самостійної роботи студентів кафедри методики музичного виховання та диригування спеціальностей 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво).
Практичні заняття	Під час практичних занять здійснюється поточний контроль, основне завдання якого – перевірка рівня підготовки здобувачів ОП до виконання конкретної роботи. Поточна успішність з дисципліни є основною інформацією при проведенні підсумкового оцінювання.
Умови допуску до підсумкового контролю	Опрацювання рекомендованої літератури. Виконання письмових контрольних робіт. Усні відповіді на практичних заняттях.
Підсумковий контроль	Форма контролю - залік. Форма здачі – комбінована.

7. Політика навчальної дисципліни

Згідно з вимогами ОП студенти повинні оволодіти обсягом теоретичних знань та практичних навиків з предмету:

Знати:

- принципи та методи музичного навчання, зміст сучасних інтерактивних музично-педагогічних технологій;
- суть чинних програм «Музичне мистецтво», «Мистецтво» ЗНЗ, основи методики його викладання у загальноосвітній школі;
- специфіку уроку музичного мистецтва, мистецтва;
- зміст й організацію поурочної та позашкільної діяльності учнів ЗНЗ;
- основні риси досвіду мистецько-естетичного виховання молоді в інших країнах.

Вміти:

- формувати естетичний смак і мистецьку культуру молодії української генерації;
- застосовувати отримані знання для розв'язання музично-педагогічних та професійно-мистецьких завдань;
- організовувати навчальну, виховну, творчу й концертну роботу в класі (кожен клас – хор), ЗНЗ;
- вести науково-дослідну, методичну роботу в обсязі, необхідному для виконання функціональних обов'язків;
- вміло інтерпретувати музичні твори; аналізувати їх на засадах максимальної конкретності й урахуванням широких узагальнень;
- добирати, аналізувати й систематизувати навчальний і концертний репертуар, необхідний для виконання професійних обов'язків вчителя музичного мистецтва;
- вести просвітницьку роботу стосовно розвитку музичного мистецтва, пропаганди питань теорії та історії української культури.

Студенту належить впродовж робочого тижня (2 год. аудиторних та 4 год. самостійної роботи) відвідувати лекції та практичні заняття, старанно готуватися до занять, активно працювати, відповідально відноситися до процесу проведення практичних занять. В завершальний період вивчення дисципліни підготувати індивідуальне підсумкове науково-дослідне завдання та захистити курсову роботу. Поведінка студента та етика відносин повинні відповідати правилам поведінки працівників освітньої галузі. Пропущені заняття (за поважних причин) разом із практичними завданнями студент повинен виконати згідно терміну, відповідати відповідному кваліфікаційному рівню, дотримання вимог професійної етики.

Академічна доброчесність: Очікується, що здобувачі ОП будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя

8. Рекомендована література

Базова

1. Аристова Л. С. Методика музичного навчання та виховання: навч.-метод. посібник. Миколаїв: Іліон, 2018. 404 с.
2. Аристова Л. Методика музичного навчання та виховання. Ч. 2 : навч.-методичний посібник. Миколаїв: Іліон, 2021. 444 с.
3. Бакай С. Ю. Основи музичного виховання. Харків, 2011. 149 с.
4. Вовк М. В. Методика музичного виховання. Івано-Франківськ: ВДВ ЦІТ, 2007. 264 с.
5. Воєвідко Л. Музична педагогіка: навчальний посібник. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Рута», 2022. 240 с.
6. Гадалова І. М. Методика викладання музики в початкових класах: навч. пос. Київ: ІСДО, 1994. 272 с.
7. Гумінська О. О. Уроки музики в загальноосвітній школі: метод. пос. Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2003. 104 с.
8. Доронюк В. Д., Зваричук Ж. Й. Шкільне хорознавство : навч. посіб. для викл. і студ. Івано-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т ім. В.Стефаника, 2008. 336 с.
9. Доронюк В. Д., Сливоцький М. Ю. Основи вокально-педагогічної творчості вчителя музики. Навч. пос. Івано-Франківськ, 2007. 306 с.
10. Кульчицька Л. Музичне виховання в початкових класах загальноосвітньої школи. Івано-Франківськ, 2000. 46 с.
11. Кушка Я. С. Методика музичного виховання дітей. Видання друге, доопрацьоване. Навчальний посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв І-ІІ рівнів акредитації у 2-х частинах. Частина 1. Вінниця: Нова книга, 2007. 216 с.
12. Масол Л. М., Очаковська Ю. О. Вивчення музики в 1-4 класах: навч.-метод. пос. для вчителів. Харків: Скорпіон, 2003. 144 с.
13. Печерська Е. П. Уроки музики в початкових класах. Київ: Либідь, 2001. 271 с.
14. Програми з музики для середньої школи та позакласна робота з музики в 1-4 класах / [Авдієвський А. Т., Болгарський А. Г., Гадалова І. М., Жофчак З. З.]. Київ, 1994. 188 с.

15. Ростовський О. Я. Лекції з історії західноєвропейської музичної педагогіки: навч. посіб. Ніжин: В-во НДПУ ім. М. Гоголя, 2003. 193 с.
16. Ростовський О. Я. Методика викладання музики у початковій школі. Тернопіль: Навчальна книга–Богдан, 2001. 216 с.
17. Ростовський О. Я. Педагогіка музичного сприймання: навч.-метод. пос. Київ: ІЗМН, 1997. 248 с.
18. Рудницька О. Основи викладання мистецьких дисциплін. Київ, 1998. 211 с.
19. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна і мистецька. Київ: Вища школа, 2002. 245 с.
20. Савчук В. Формування навиків ансамблевого співу в учбовому хорі. Івано-Франківськ : ВДВ ЦІТ, 2006. 24 с.
21. Хлебникова Л. О. Методика хорового співу у початковій школі: метод. посіб. Тернопіль: Навчальна книга–Богдан, 2006. 216 с.
22. Черкасов В. Теорія і методика музичної освіти: навч. посіб. Київ: ВЦ «Академія», 2016. 240 с.
23. Шмагало Р., Покотило Г., Ляшкевич П., Гнатишин І., Бей Т. Мистецька освіта й мистецтво в культуротворчому процесі України ХХ–ХХІ століть: навчальний посібник / за заг. редакцією Р. Шмагала. Львів: ЛНАМ; Тернопіль: Мандрівець, 2013. 292 с.: іл., дод. + DVD.

Допоміжна:

1. Беземчук Л. В. Творчий розвиток школярів засобами музичного мистецтва. *Мистецтво і освіта*. 2001. С.43–46.
2. Бодак Я. А., Соловей Л. М. Українська та зарубіжна музичні літератури. Вінниця: Нова Книга, 2011. 304 с.
3. Владимірова А. Л. Інтерактивні методи навчання учнів молодшого шкільного віку на уроках музики. *Таврійський вісник освіти: Науково-методичний журнал*. 2004. № 4 (8). С. 79–84.
4. Владимірова А. Л. Метод моделювання художньо-творчого процесу на уроках музики. *Педагогічні науки: Зб. наук. праць*. Випуск 25. Херсон: Айлант, 2001. С. 62–66.
5. Владимірова А. Л. Уроки музики засобами народознавства, як чинник розвитку творчих здібностей молодших школярів. *Педагогічні науки: Зб. наук. праць*. Вип. 16. Херсон: Айлант, 2000. С. 220–225.
6. Горожанкіна О. Сучасний підхід до розвитку духовності школярів на уроках музики. *Початкова школа*, 2002. 59 с.

7. Демчишин М. Про викладання дисциплін художньо-естетичного циклу. *Освіта України*. Серпень, 2001. 102 с.
8. Єлагіна Л. М., Лук'янченко О. М. Музика. Програма і методичні розробки уроків у 1-4 класах: Посіб. для вчителя. Харків: Веста; Ранок, 2002. 64 с.
9. Критерії оцінювання навчальних досягнень у системі загальної середньої освіти: 12-бальна система. Київ, 2000. 12 с.
10. Масол Л. М. Концепція художньо-естетичного виховання учнів у загальноосвітніх навчальних закладах. *Шкільний світ*. 2002. № 9. С. 35–39.
11. Очаківська Ю. О., Смаглій Г. І. Музика: методичні розробки уроків для 2-го класу загальноосвітньої школи. Харків : Факт, 2002. 103 с.
12. Побережна Г. І., Щириця Т. В. Загальна теорія музики. Київ: Вища школа, 2004. 303 с.
13. Програми для загальноосвітніх навчальних закладів. Музика. 1-8 класи. Київ: Шкільний світ, 2001. 133 с.
14. Програми та поурочні методичні розробки для загальноосвітніх шкіл. Музика: 1–4 класи. Авт. кол.: О. Ростовський, Р. Марченко, Л. Хлебникова, З. Бервецький. Київ: Перун, 2001. 128 с.
15. Програми та поурочні методичні розробки для середніх загальноосвітніх шкіл. Музика. 1-4 класи. Київ: Перун, 1996. 127 с.
16. Програми та поурочні методичні розробки для середніх загальноосвітніх шкіл. Музика: 5–8 класи / авт. кол.: О. Ростовський, Р. Марченко, Л. Хлебникова, З. Бервецький. Київ: Перун, 2001. 102 с.
17. Ростовський О. Я. Взаємозв'язок різних видів мистецтва на уроках музики: метод. реком. Київ: Освіта, 1991. 48 с.
18. Ростовський О. Я. Методика викладання музики в основній школі. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2001. 230 с.
19. Ростовський О. Я. Педагогіка музичного сприймання. Київ: ІЗМН, 1997. 248 с.
20. Ростовський О. Я. Теорія і методика музичної освіти: навч.-метод. посіб. Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2011. 640 с.
21. Хлебникова Л. О. Виховання музикою. *Навчання і виховання шестирічних першокласників: Зб. ст.* / Упор. К. Прищепа. Київ: Рад. шк., 1990. С. 155–168.

14. Інформаційні ресурси

1. Державний стандарт початкової загальної освіти - <http://old.mon.gov.ua/ua/often-requested/state-standards/>
2. Державний стандарт повної загальної середньої освіти - <http://old.mon.gov.ua/ua/often-requested/state-standards/>
3. Типова освітня програма під керівництвом Р. Б. Шияна. URL <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>
4. Типова освітня програма розроблена під керівництвом О. Я. Савченко. URL <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>
5. Музичне мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1-4 класи. /Кер. авт. колективу Хлебнікова Л. М. - <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/pochatkova-shkola.html>
6. Музичне мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 5-7 класи. / Кер. авт. колективу Масол Л. М. - <http://mon.gov.ua/content/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0/music.pdf>
7. Мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1-4 класи / Кер. авт. колективу Масол Л. М. - <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/pochatkova-shkola.html>
8. Наказ Міністерства освіти і науки України. 12.01.2017. №40. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17>.
9. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012 – 2021 роки. URL : http://www.meduniv.lviv.ua/files/info/nats_strategia.pdf
10. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL : <http://www.zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
11. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 №2145. URL:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

Викладачі:

Олег Колубаєв, доцент

Христина Казимирів, доцент